



Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 11 marca 2026 r.
Znak sprawy: RYB.rpp.058.1.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 15329 Interpelacja w sprawie ryzyka upadłości zakładów przetwórstwa rybnego

Szanowny Panie Marszałku,

działając na podstawie art. 193 ust. 1 i 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (1), przedstawiam poniżej odpowiedź na skierowaną przez grupę posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej: Marka Gróbarczyka, Czesława Hoca, Małgorzatę Golińską, Marka Subocza, Dariusza Mateckiego, Artura Szałabawkę oraz Michał Jacha interpelację nr 15329 w sprawie ryzyka upadłości zakładów przetwórstwa rybnego, w której posłowie zarzucają „*jaskrawy przykład biurokratycznej patologii, zagrażającej istnieniu firm z branży przetwórstwa rybnego w województwie zachodniopomorskim (sprawa nr OR16-6520.13-OR1600001/20)*”.

I. Treść interpelacji:

Posłowie wskazują, że Zachodniopomorski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR), opierając się na audycie Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie, żąda od konsorcjum polskich firm zwrotu ponad 7 mln zł dotacji. Podstawą tego żądania jest interpretacja, wedle której surowiec (ryba) zakupiony w celu przeprowadzenia testów technologicznych, powinien podlegać "zasadzie trwałości projektu" przez okres 5 lat – analogicznie jak maszyny, hale fabryczne czy linie produkcyjne. Na tej podstawie posłowie konstatują, że jest to interpretacja urągająca zasadom logiki, ekonomii oraz bezpieczeństwa sanitarnego żywności. Urzędnicy uznają, że beneficjent naruszył umowę, zbywając produkty wytworzone w ramach testów. Z opinii Morskiego Instytutu Rybackiego wynika wprost, że

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18

kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

termin przydatności tych produktów to maksymalnie kilkanaście dni (chłodzone) lub do 2 lat (mrożone). Wymóg przechowywania ich przez 5 lat (zasada trwałości) oznaczałby nakaz magazynowania biologicznych odpadów niebezpiecznych, co narusza przepisy weterynaryjne.

Przedsiębiorcy wskazują, że Izba Administracji Skarbowej nie doręczyła im sprawozdania z audytu, pozbawiając tym samym konstytucyjnego prawa do obrony i złożenia wyjaśnień (naruszenie art. 97a ustawy o KAS). Decyzja o zwrocie milionowych kwot zapadła de facto "za plecami" podatników. Jak informują przedsiębiorcy, na etapie wniosku o dofinansowanie Agencja była informowana o modelu biznesowym (dystrybucja produktów po testach) i go zaakceptowała. Obecna zmiana interpretacji, po kilku latach, narusza zasadę zaufania obywatela do państwa.

Interpelacja została skierowana do Ministra Finansów – w zakresie działań KAS oraz do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – w zakresie działań ARiMR.

W związku z powyższym, postawie oczekują od Ministrów pilnej interwencji i odpowiedzi na skierowane pytania.

II. Podjęte czynności i stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 23 lutego 2026 r. znak RYB.rpp.058.1.2026 wystąpiło do ARiMR o pilne nadesłanie wyjaśnień lub dokumentów, w związku ze skierowaną interpelacją.

ARiMR udzieliła odpowiedzi w sprawie pismem z dnia 26 lutego 2026 r. znak DWR-6520.13-OR1600001/20.

Zgodnie z ww. pismem, interpelacja dotyczy umowy o dofinansowanie w ramach działania 1.13 „Innowacje, objętego Priorytetem 1. „Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy”, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybnictwo i Morze”, zwanej dalej: umową o dofinansowanie. Na podstawie zawartej umowy o dofinansowanie, beneficjent zobowiązał się do realizacji dwuetapowej operacji pn. „Zastąpienie produkcji wyrobów z dorsza bałtyckiego nowymi produktami z innych gatunków ryb w zakładach przetwórstwa rybnego w związku z wprowadzeniem rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/1248 dotyczącego zakazu połowu dorsza na Morzu Bałtyckim od 22 lipca 2019 r.”. Zgodnie z zestawieniem rzeczowo-

finansowym, stanowiącym załącznik nr 3 do umowy o dofinansowanie, obydwie etapy operacji obejmowały zakup surowca do sprawdzenia możliwości zastosowania innowacyjnego przetwórstwa w zakładach konsorcjantów, a także opracowanie procedury postępowania i instrukcji stanowiskowych, przeprowadzenie audytu stosowanych procesów oraz ewentualną weryfikację.

Instytucja audytowa Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” - Szef Krajowej Administracji Skarbowej, działając przez przedstawicieli Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie Wydział Audytu Środków Pochodzących z Budżetu Unii Europejskiej oraz Niepodlegających Zwrotowi Środków Pochodzących z Pomocy Udzielanej przez Państwa Członkowskie EFTA – ICE, w wyniku przeprowadzonej kontroli, stwierdziła w rocznym sprawozdaniu z kontroli, przekazanym do Komisji Europejskiej, iż w przypadku ww. operacji doszło do niewykonania zobowiązań zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie z uwagi na zbycie produktów rybnych wytworzonych z surowca zakupionego w ramach realizacji pierwszego etapu operacji.

W związku ze stwierdzoną przez instytucję audytową nieprawidłowością w realizacji przedmiotowej operacji, instytucja zarządzająca Programem Operacyjnym „Rybnactwo i Morze” - minister właściwy do spraw rybnactwa – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wystąpiła do ARiMR o podjęcie niezbędnych działań w celu przeprowadzenia dodatkowej weryfikacji i kontroli projektu, przekazanie do instytucji zarządzającej wyników kontroli na miejscu oraz informacji o podjętych przez ARiMR czynnościach, mających na celu kompleksowe wyjaśnienie sprawy, w tym również przekazanie pełnej dokumentacji będącej następstwem stwierdzonych lub potwierdzonych nieprawidłowości występujących w badanym projekcie.

W wyniku przeprowadzonej przez ARiMR kontroli na miejscu, ustalenia dotyczące sprzedaży produktów powstałych z zakupionego surowca zostały potwierdzone także w odniesieniu do drugiego etapu realizacji operacji.

ARiMR wszczęła więc postępowanie administracyjne mające na celu odzyskanie nieprawidłowo wykorzystanych środków, które – jak wynika z przedstawionych przez ARiMR wyjaśnień – jest kwestionowane przez beneficjenta.

Aktualnie, w ramach toczącego się postępowania w przedmiocie określenia kwoty do zwrotu, ARiMR wystosowała do beneficjenta (konsorcjantów) informację poprzedzającą wydanie

decyzji o zwrocie środków – o możliwości zapoznania się z aktami sprawy, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Beneficjent zwrócił się do ARiMR z wnioskiem o wstrzymanie wydania decyzji, bądź zawieszenia czynności w sprawie do czasu wyjaśnienia przez niego wątpliwości prawnych w zakresie legalności audytu Krajowej Administracji Skarbowej - Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie (dalej: IAS KAS) i uzyskania stanowiska IAS KAS, w przedmiocie ważności ustaleń rzeczonoego audytu. Jednocześnie, do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Finansów i Gospodarki została skierowana niniejsza interpelacja, zawierająca m.in. żądanie udzielenia przez instytucję zarządzającą odpowiedzi na zadane w niej pytania, w tym dotyczące działań ARiMR.

Odpowiadając na skierowane do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pytania, należy wyjaśnić podstawy prawne realizacji operacji, objętej umową o dofinansowanie.

Na podstawie zawartej umowy o dofinansowanie, beneficjent zobowiązał się do realizacji operacji zgodnie z: Programem Operacyjnym „Rybacko i Morze” (zwanym dalej: programem), rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.) (zwanym dalej: rozporządzeniem 1303/2013), rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz. Urz. UE L 149 z 20.05.2014, str. 1, z późn. zm.) (zwanym dalej: rozporządzeniem 508/2014), ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140) (zwaną dalej: ustawą EFMR), rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i

opartego na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym "Rybacko i Morze" (Dz. U. z 2018 r. poz. 1493, z późn. zm.) (zwanym dalej: rozporządzenie dla Priorytetu 1), oraz postanowieniami umowy o dofinansowanie.

Zgodnie z art. 26 ust. 1-3 rozporządzenia nr 508/2014, w celu motywowania do innowacji w sektorze rybołówstwa, wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego mogły otrzymać operacje mające na celu rozwijanie lub wprowadzanie nowych lub ulepszonych produktów i sprzętu, nowych lub ulepszonych procesów i technik oraz nowych lub ulepszonych systemów zarządzania i organizacji, również na poziomie przetwarzania i obrotu. Operacje finansowane na podstawie niniejszego artykułu prowadzone były przez uznany przez państwo członkowskie lub Unię organ naukowy lub techniczny. Wyniki operacji finansowanych na podstawie niniejszego artykułu były odpowiednio upowszechniane przez państwo członkowskie.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia dla Priorytetu 1, działanie 1.13 Innowacje, w ramach którego przyznana została pomoc w przedmiotowej sprawie, było ukierunkowane na opracowanie, testowanie i wdrożenie nowych lub ulepszonych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz nowych lub ulepszonych systemów zarządzania i organizacji mających na celu m.in. ulepszenie przetwórstwa i obrotu produktami rybnymi (§ 46 pkt 6 rozporządzenia dla Priorytetu 1).

Operacje realizowane w ramach przedmiotowego działania miały charakter naukowo-badawczy, a rezultaty takich operacji sprowadzały się do stworzenia innowacyjnych rozwiązań, z których korzyści mogli czerpać wszyscy zainteresowani uczestnicy danego sektora działalności rybackiej, w tym przypadku - przetwórstwa produktów rybnych.

O naukowo-badawczym charakterze operacji świadczy chociażby wymóg sporządzenia analizy naukowej operacji zawierającej m.in. wykazanie innowacyjnego charakteru operacji, opis wykonalności technicznej badań prowadzonych w ramach operacji, wskazanie miejsca prowadzenia badań oraz miejsca wdrażania wyników przeprowadzonych badań (§ 10 ust. 1 pkt 7-9 rozporządzenia dla Priorytetu 1.). Z kolei, dokonując oceny analizy naukowej operacji organ opiniodawczo-doradczy powołany na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy EFMR, brał pod uwagę m.in. planowany zakres wykorzystania rezultatów planowanej operacji oraz przewidywany okres użytkowania wypracowanych rozwiązań, a także czy operacja wprowadzała innowacyjne rozwiązania i jakie były możliwości zastosowania lub wdrożenia rezultatów tej operacji w praktyce (§ 10 ust. 3 pkt 3 i 4 rozporządzenia dla Priorytetu 1). Równie istotnym był warunek, że przedmiotowa pomoc mogła być przyznana podmiotom

prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie wykonywania rybołówstwa komercyjnego lub działalność w zakresie chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych, lub przetwórstwa produktów rybnych jedynie w przypadku, gdy realizowały operację wspólnie z instytutem badawczym lub instytutem naukowym, powiązanymi ze sobą umową konsorcjum (§ 9 pkt 3 rozporządzenia dla Priorytetu 1). Wyniki realizacji operacji w ramach działania 1.13 Innowacje powinny być udostępniane na stronie internetowej beneficjenta przez okres co najmniej 3 lat od dnia dokonania płatności końcowej oraz upubliczniane w szczególności na konferencjach lub wystawach o tematyce związanej z rybołówstwem morskim, rybactwem śródlądowym lub przetwórstwem produktów rybnych (§ 11 ust. 2 rozporządzenia dla Priorytetu 1).

Biorąc zatem pod uwagę naukowo-badawczy charakter realizowanych operacji, jak również konieczność upowszechniania ich wyników dla wszystkich zainteresowanych odbiorców, należy stwierdzić, że operacje realizowane w ramach działania 1.13 Innowacje nie służyły finansowaniu bieżącej działalności komercyjnej przedsiębiorców biorących udział w realizacji operacji.

Jak wynika z wyjaśnień ARiMR, w przedmiotowej sprawie konsorcjanci zakupili surowiec rybny w celu opracowania innowacji dotyczącej zastąpienia produkcji wyrobów z dorsza bałtyckiego nowymi produktami z innych gatunków ryb w zakładach przetwórstwa rybnego, to właśnie w tym celu zakupiony surowiec powinien być wykorzystany. Chodziło zatem o stworzenie, testowanie i wdrożenie innowacyjnej metody przetwarzania surowca, do czego miał służyć surowiec sfinansowany w 100% ze środków publicznych, co w przyszłości pozwalałoby na korzystanie z tej innowacji w działalności komercyjnej prowadzonej w przedsiębiorstwach konsorcjantów, przy czym rezultaty stworzenia takiej innowacji powinny być w równym stopniu dostępne dla innych uczestników sektora przetwórstwa ryb.

Przesłanką do dochodzenia przez ARiMR zwrotu nieprawidłowo wykorzystanych środków jest naruszenie przez beneficjenta § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b umowy o dofinansowanie, na podstawie którego to postanowienia umownego beneficjent zobowiązał się do zapewnienia, w trakcie realizacji operacji oraz przez 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej, trwałości operacji, o której mowa w art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013, w tym do nieprzenoszenia prawa własności rzeczy nabytych w ramach realizacji operacji oraz niezmienniania sposobu ich wykorzystania.

Wątpliwości interpretacyjne, o których mowa w interpelacji dotyczą wspomnianego art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013. W ramach interpelacji podniesiono także, że na etapie wniosku o dofinansowanie ARiMR była informowana o modelu biznesowym przedsięwzięcia, tj. o dystrybucji produktów po testach.

Jak wskazuje ARiMR, kluczową pozostaje kwestia stosowania zasady trwałości operacji i wpływającego z niej zobowiązania do niezmieniania sposobu wykorzystania rzeczy nabytych w ramach realizacji projektu. Produkty końcowe, wytworzone w wyniku innowacji miały stanowić przedmiot dystrybucji, zgodnie z informacjami podanymi w dokumentacji aplikacyjnej, celem przetestowania innowacji. Tymczasem zostały wprowadzone do obrotu rynkowego, a więc sprzedane, w celu osiągnięcia zysku z surowca, który został już wcześniej sfinansowany ze środków publicznych.

Na tym tle nie można zgodzić się z tezami interpelacji, że ARiMR, powołując się na zasadę trwałości wyrażoną w art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz wskazane wyżej postanowienia umowy o dofinansowanie, domaga się od beneficjenta zwrotu dotacji za to, że nie zmagazynował psującej się ryby na okres 5 lat.

ARiMR, powołując się na zapis § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b umowy o dofinansowanie, mówiący o zapewnieniu w trakcie realizacji operacji oraz przez 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej trwałości operacji, o której mowa w art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013, w żaden sposób nie sugerowała konieczności utrzymania przez ten czas surowca – co wielokrotnie próbował podnosić beneficjent, a co, jak słusznie wskazują postowie, byłoby wymogiem wręcz absurdalnym. Naruszenie zapisów art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013 polegało na zbyciu (wprowadzeniu do obrotu rynkowego) zakupionego w ramach projektu surowca, który zgodnie z założeniami działania 1.13 Innowacje powinien służyć wyłącznie celom naukowo-badawczym dla zapewnienia lub utrzymania zdolności produkcyjnych beneficjenta, w oparciu o technologię opracowaną w ramach realizowanej operacji.

Wskazać w tym miejscu należy, iż finansowaniu ze środków EFMR mogą podlegać tylko te koszty, które zostały poniesione na cele naukowo-badawcze lub rozwojowe, a więc służące m.in. określeniu kryteriów jakościowych, parametrów fizykochemicznych dla – w tym przypadku – nowych, dotychczas nieprzetwarzanych przez beneficjenta, surowców rybnych oraz wytwarzanych z nich półproduktów, wyrobów gotowych, zastosowania odpowiednich procedur, procesów, operacji technologicznych, określeniu przydatności linii technologicznych, maszyn, urządzeń, sprzętów przewidzianych do wykorzystania podczas

produkcji nowych wyrobów, a więc te koszty, które służyłyby wdrożeniu rozwiązań technologiczno-technicznych i organizacyjnych w zakładzie przetwórczym beneficjenta, by umożliwić mu produkcję nowych wyrobów z innych gatunków ryb niż dorsz bałtycki na odpowiednio wysokim poziomie w zakresie wydajności oraz jakości, zgodnie ze współczesnymi standardami w zakresie dobrej praktyki produkcyjnej (o czym zresztą wspominał sam beneficjent w sprawozdaniu z realizacji projektu zamieszczonym na swojej stronie internetowej).

Zgodnie z art. 32 ustawy EFMR oraz przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.), Prezes ARiMR jest zobowiązany dochodzić zwrotu dofinansowania w przypadku stwierdzonej nieprawidłowości w realizacji umowy o dofinansowanie, wydając decyzję określającą kwotę do zwrotu. Po wydaniu przez Prezesa ARiMR decyzji w sprawie określenia kwoty do zwrotu, beneficjentowi będzie przysługiwało odwołanie do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wówczas Minister będzie uprawnionym, jako organ II instancji, do merytorycznego zbadania sprawy.

Odnosząc się z kolei do podnoszonej przez postów kwestii ewentualnych działań Ministerstwa „w celu wstrzymania egzekucji środków do czasu wyjaśnienia wątpliwości interpretacyjnych między przepisami unijnymi a zdrowym rozsądkiem i prawem sanitarnym, aby zapobiec upadłości firm zatrudniających 200 osób w regionie o wysokim bezrobociu”, wyjaśnienia wymaga, że obecnie nie jest prowadzona egzekucja wobec beneficjenta.

Z wyjaśnień ARiMR wynika, że obecnie toczy się dopiero postępowanie w przedmiocie określenia kwoty środków do zwrotu, które nie zostało jeszcze zakończone wydaniem decyzji w sprawie. Jeżeli decyzji organu I instancji zostałby nadany rygor natychmiastowej wykonalności, wówczas decyzja ARiMR będzie wykonalna i ARiMR będzie uprawniona wszcząć egzekucję. W przeciwnym wypadku, a więc jeśli nie zostanie decyzji nadany rygor natychmiastowej wykonalności, jak również jeśli beneficjent zaskarży decyzję w toku instancji, decyzja ta nie będzie prawomocna i nie będzie podlegała wykonaniu, a więc egzekucji.

Zgodnie z art. 32 ust. 4a ustawy EFMR, dochodzenie zwrotu pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości lub wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, wraz z odsetkami, następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zgodnie ze wskazanymi przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Minister nie jest uprawnionym do podejmowania działań w postępowaniu egzekucyjnym.

Uprawnionymi do podjęcia działań w postępowaniu egzekucyjnym w administracji jest wierzyciel, a więc ARiMR oraz organ egzekucyjny, a więc organ administracji skarbowej.

Minister będzie uprawnionym, jako organ II instancji, do zbadania sprawy, po wpłynięciu odwołania od decyzji organu I instancji, a więc decyzji Prezesa ARiMR.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) art. 193 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów